

den Bevillingsmyndighed, der nu i disse Forhold er tillagt Indenrigsministeriet, vilde bortfalde; men jeg tilstaar, at jeg ikke ret veed, hvad det er for en Bevillingsmyndighed, som den høitagede Minister der har sigtet til. Jeg veed ikke, om det muligvis ganske exceptionelt kan have været Tilfældet, at der er udstedt en kongelig Bevilling til, at en eller anden fæstelig Gård maatte være fæstefri, det er mig ubekendt; jeg tvivler i ethvert Tilfælde paa, at saadanne Bevillinger let skulde kunne opledes. Derimod er det en given Sag, at efter den nu gjældende Lovgivning er det overladt den høitærede Indenrigsminister at anlægge Sag imod dem, der overtræde Fæstelovgivningen; det er jo Noget, der følger af den bestaaende Lovgivning, navnlig af Forordningen af 9de Februar 1820, og der gjælder jo med Hensyn til denne Sags Anlæg det Samme, som overhovedet gjælder ved Sags Anlæg, nemlig, at det aldeles er overladt til den anklagende Myndighed, hvorvidt den vil anlægge Sag eller ikke. Hvad jeg ikke skal kunne sige — thi dertil kjender jeg ikke Praxis tilstrækkelig — er, om Undladelse af Sags Anlæg i dette Tilfælde kan bygges alene paa en ministeriel Resolution, eller om det anses nødvendigt at indhente en allerhøieste Resolution, det er mig ubekendt; men i ethvert Fald er det jo Regjeringen, som i dette Tilfælde som i andre bestemmer, om Sag skal anlægges eller ikke, det er en given Sag, og der kan ikke være den mindste Tvivl om, at dette vil blive akkurat paa samme Maade efter den nye Lov, som det hidtil har været. Forordningen af 9de Februar 1820 bliver jo ved at bestaa; ja, det er jo endogsaa den, under hvis Skygge, om jeg saa maa sige, hele dette nye Lovforslag er fremkommet; thi det er de Straffebestemmelser, der indeholdes i den, og deres vedbarende Gyldighed, som skal gjøre, at den nye Lov bliver af nogen praktisk Betydning. Det er mig derfor aldeles uforklarligt, hvad det er for en Forandring, der vil ske i den omtalte Henseende ved den nye Lov, og jeg har derfor ikke kunnet se, at der var nogen Anledning til her at bevilge en saadan Amnesti som

den, der af den ærede Indenrigsminister er foreslaaet.

Nellemann: Jeg skal tillade mig nogle faa Bemærkninger i Anledning af det Uendringforslag, som Udvalgets Flertal har stillet under Nr. 2 til § 4, og i Anledning af den Indflydelse, som det forekommer mig, at dette Forslag maa faae paa flere forskjellige af de andre Punkter, der ligge for ved denne Sags Behandling. Jeg tillægger det nævnte Uendringforslag den Betydning, at Udvalget ved nærmere Overveelse af Sagen er kommet til det Resultat, at en saadan Bestemmelse som den, der deri indeholdes, virkelig er nødvendig for ikke ved den foreslaaede Lovs Gjennemførelse at komme i Kollision med Principer, som man ellers respekterer. Det forekommer mig, at man ikke kan negte, at Lovforslaget, saaledes som det er vedtaget ved 2den Behandling, til en vis Grad vil komme til at virke tilbage paa tidligere, allerede bestaaende Forhold, dersom ikke en Lempelse af den i Uendringforslaget under Nr. 2 omhandlede Natur maatte træde til. Det er altid en meget vanskeligt Sag at indlade sig paa at opstille almindelige Regler om det, som man kalder en Lovs tilbagevirkende Kraft. Det kan undertiden være vanskeligt nok at afgjøre de enkelte konkrete Tilfælde af denne Natur, saaledes som de foreligge. Men der møder de allerførste Vanskeligheder, naar man saa vil abstrahere videre fra disse. Jeg tror derfor ogsaa, at man, naar man vil tage forskjellige Forsattere for sig og blot holde sig til deres almindelige Sætninger, hos de allerfleste af dem vil kunne finde almindelige Sætninger i saa Henseende, som kunne paaberaabes i alle mulige Retninger, netop fordi Abstraktionerne paa dette Omraade næsten aldrig ere korrekte. I det man abstraherer, tænker man nemlig paa de enkelte Tilfælde, som man har for Die, og med Hensyn til hvilke det, som man figer, maaste kan være rigtigt nok, uden at det derfor er vist, at det ogsaa vil passe paa andre Kombinationer, som man ikke har havt for Die. Naar vi nu tage et saadant Tilfælde for os som det, hvorom der her er Spørgsmaal, saa er